

De Stemming van 22 september 2019

Prinsjesdag en de Algemene Beschouwingen brengen geen veranderingen aan in de scores voor de regeringspartijen. Bij de oppositie zien we kleine verschuivingen. PvdA versterkt zich iets ten koste van GroenLinks en PVV versterkt zich iets ten koste van FVD. Daarmee staat de PvdA nu duidelijker op de tweede plaats (met een winst van 11 zetels). Deze score van de PvdA is nog 6% lager dan bij de Europese Parlementsverkiezingen. FVD staat nu op de gedeelde vijfde plaats (maar ook met 11 zetels winst t.o.v. de vorige Tweede Kamerverkiezingen).

Peiling Zetelverdeling

	zetels	TK2017	15-9-2019	22-9-2019	Versch. t.o.v. vorig jaar	Versch. t.o.v. TK2017
VVD	33	33	28	28		-5
PvdA	9	9	19	20	1	11
CDA	19	19	16	16		-3
PVV	20	20	14	15	1	-5
FVD	2	2	14	13	-1	11
GroenLinks	14	14	14	13	-1	-1
D66	19	19	11	11		-8
SP	14	14	9	9		-5
Partij voor de Dieren	5	5	7	7		2
ChristenUnie	5	5	6	6		1
50PLUS	4	4	6	6		2
DENK	3	3	3	3		0
SGP	3	3	2	2		-1
Overige partijen			1	1		1
		150	150	150		
Coalitie	76	76	61	61		-15

36% van de Nederlanders is positief over de plannen van de regering voor 2019 en 35% negatief. Ook bij de PvdA zien we per saldo een positieve beoordeling. Zo beoordeelt 37% van de huidige PvdA-kiezers de plannen positief en 27% negatief. Bij GroenLinks zijn die scores wat negatiever: 28% en 41%. Het meest negatief zijn de huidige kiezers van PVV en FVD.

Wat vindt u van de plannen van de regering, zoals aangekondigd in de Troonrede en de Miljoenennota?

<i>verticaal gepercenteerd</i>	Allen	Stemt nu									
		VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FvD	PVV	50PLUS
Zeer positief (7)	4%	14%	11%	7%	1%	1%	0%	0%	0%	1%	0%
Positief (6)	11%	32%	30%	31%	3%	7%	1%	0%	0%	1%	0%
Vrij positief (5)	21%	35%	31%	29%	24%	29%	8%	8%	6%	3%	8%
Neutraal (4)	25%	12%	25%	22%	27%	36%	39%	28%	21%	15%	49%
Vrij negatief (3)	15%	5%	2%	3%	19%	18%	20%	25%	29%	24%	17%
Negatief (2)	12%	0%	1%	0%	17%	7%	17%	24%	21%	27%	15%
Zeer negatief (1)	8%	0%	0%	0%	5%	2%	9%	12%	21%	26%	5%
Weet niet/geen antwoord	4%	1%	1%	6%	5%	1%	5%	2%	1%	2%	5%
Gemiddelde score	3,9	5,4	5,2	5,1	3,7	4,2	3,2	2,9	2,7	2,4	3,4
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

- zie volgende pagina

Het vriendelijker voor elkaar zijn tijdens de debatten, zoals we zagen bij deze Algemene Beschouwingen, wordt door de meeste kiezers positief beoordeeld. Alleen de kiezers van FVD, PVV en SP zijn er gemiddeld negatief over.

Algemeen wordt gesteld dat bij de Algemene Beschouwing oppositie vriendelijker was voor de regering dan in het verleden doorgaans het geval was. Hoe staat u daar tegenover?

<i>verticaal gepercenteerd</i>	Allen	Stemt nu									
		VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FvD	PVV	50PLUS
Zeer positief (7)	7%	22%	16%	9%	5%	5%	12%	0%	1%	1%	0%
Positief (6)	18%	36%	38%	40%	19%	24%	5%	1%	4%	3%	8%
Vrij positief (5)	18%	25%	20%	23%	24%	24%	9%	17%	7%	8%	10%
Neutraal (4)	28%	13%	21%	23%	30%	29%	29%	39%	29%	33%	56%
Vrij negatief (3)	10%	1%	4%	1%	7%	12%	16%	12%	23%	18%	12%
Negatief (2)	8%	0%	1%	0%	3%	4%	8%	17%	20%	19%	4%
Zeer negatief (1)	6%	0%	0%	0%	2%	1%	7%	12%	14%	14%	1%
Weet niet/geen antwoord	5%	2%	0%	5%	9%	0%	14%	3%	2%	4%	8%
Gemiddelde score	4,3	5,6	5,4	5,4	4,6	4,6	4,0	3,4	3,1	3,2	4,0
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

- zie volgende pagina

Kiezers mochten meerdere politici noemen die ze goed vonden doen in het debat. Hieronder het overzicht, met daarbij ook de uitsplitsing naar partij. Rutte staat bovenaan en daarna volgen Asscher en Wilders. Zij zijn de enige drie die bij hun eigen huidige kiezers een score van meer dan 70% behalen. Het is interessant van de huidige kiezers per partij te zien wat dan de scores zijn voor de andere leiders. Bij de FVD-kiezers zien we dat Wilders meer wordt genoemd dan Baudet. Asscher doet het goed bij zijn eigen kiezers en die van GroenLinks en SP. Maar ook zien we dat kiezers van VVD, CDA en D66 hem relatief vaak noemen. Rutte doet het bij huidige kiezers van PvdA behoorlijk goed. Zo scoort hij hoger dan Klaver bij die kiezers. Bij de CDA-kiezers haalt hij een net zo hoge score als de nieuwe leider Heerma. Jetten, Marijnissen, Krol en Thieme scoren relatief laag, omdat ze bij hun eigen kiezers niet boven de 60% scoren en bij de kiezers van de andere partijen relatief laag scoren. Baudet scoort bij eigen kiezers ook niet zo hoog, maar haalt bij PVV-kiezers ten minste nog 37%.

Wie vond u het goed doen in het debat?

<i>verticaal gepercenteerd</i>	Allen	Stemt nu										
		VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FVD	PVV	50Plus	
Rutte	32%	78%	67%	39%	21%	34%	11%	7%	10%	9%	10%	
Asscher	26%	24%	23%	27%	39%	79%	15%	36%	6%	5%	22%	
Wilders	24%	17%	12%	10%	5%	19%	14%	20%	70%	87%	26%	
Dijkhoff	21%	61%	38%	9%	13%	18%	6%	3%	10%	11%	3%	
Klaver	17%	17%	20%	21%	58%	23%	17%	13%	3%	7%	4%	
Heerma	12%	18%	67%	4%	7%	5%	1%	5%	3%	2%	3%	
Jetten	10%	11%	12%	49%	18%	13%	6%	8%	1%	2%	1%	
Baudet	10%	2%	7%	0%	0%	1%	5%	0%	57%	36%	6%	
Seegers	9%	18%	23%	4%	5%	17%	0%	2%	2%	0%	3%	
Marijnissen	8%	1%	4%	3%	5%	6%	8%	54%	5%	15%	6%	
Van der Staaij	6%	11%	18%	1%	1%	6%	0%	0%	7%	3%	2%	
Thieme	5%	1%	0%	1%	7%	3%	38%	15%	5%	1%	1%	
Krol	3%	1%	3%	1%	0%	2%	0%	3%	4%	9%	21%	
Kuzu	3%	3%	0%	11%	1%	2%	2%	0%	0%	0%	0%	
Van Kooten	1%	0%	0%	3%	3%	1%	0%	0%	0%	1%	5%	
Totaal	185%	263%	294%	183%	183%	229%	123%	166%	183%	188%	113%	

- zie volgende pagina

In relatie tot de schokkende moord op advocaat Derk Wiersum zijn een aantal vragen gesteld. Of Nederland een narcostaat is wordt heel verschillend beantwoord door de kiezers van de verschillende partijen. Kiezers van D66 vinden dat maar voor 27% en van de PVV voor 90%.

Vindt u Nederland een narcostaat?

verticaal gepercenteerd	Allen	Stemt nu									
		VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FvD	PVV	50PLUS
Ja	59%	47%	63%	27%	37%	43%	52%	48%	85%	90%	82%
Nee	34%	49%	22%	72%	60%	41%	44%	38%	12%	5%	13%
Weet niet/geen antwoord	7%	4%	15%	1%	3%	16%	4%	14%	3%	4%	5%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Hoewel vragen over het eigen drugsgebruik het risico heeft dat niet alle ondervraagden een eerlijk antwoord geven, hebben we de volgende twee vragen toch gesteld. De antwoorden lijken op die bekend zijn via de Leefstijlmonitor van RIVM.

Heeft u zelf wel eens softdrugs gebruikt?

verticaal gepercenteerd	Allen	Geslacht		Leeftijd					
		Man	Vrouw	18-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+
Nee, nooit gedaan	63%	60%	66%	48%	44%	52%	71%	77%	92%
Ja, wel een keer geprobeerd	18%	17%	19%	26%	30%	22%	13%	10%	5%
Ja, vroeger wel, maar nu niet meer	11%	13%	9%	1%	15%	18%	9%	12%	2%
Ja, doe ik nog wel (eens)	7%	9%	6%	23%	10%	7%	6%	1%	1%
Weet niet/geen antwoord	1%	1%	0%	2%	1%	1%	1%	0%	0%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

- zie volgende pagina

Heeft u zelf wel eens harddrugs gebruikt?

<i>verticaal gepercenteerd</i>	Allen	Geslacht		Leeftijd					
		Man	Vrouw	18-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+
Nee, nooit gedaan	88%	86%	91%	89%	82%	84%	89%	95%	99%
Ja, wel een keer geprobeerd	5%	5%	6%	3%	8%	6%	7%	1%	0%
Ja, vroeger wel, maar nu niet meer	4%	5%	2%	2%	5%	7%	3%	3%	0%
Ja, doe ik nog wel (eens)	3%	4%	2%	4%	6%	3%	1%	0%	0%
Weet niet/geen antwoord	1%	1%	0%	2%	0%	1%	1%	0%	0%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Dit is het overzicht naar het huidige stemgedrag van deze twee vragen.

Drugsgebruik naar huidig stemgedrag

<i>verticaal gepercenteerd</i>	Allen	Stemt nu									
		VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FvD	PVV	50PLUS
Nooit softdrugs gebruikt	63%	59%	82%	46%	44%	69%	53%	59%	64%	69%	89%
Nooit harddrugs gebruikt	88%	89%	99%	84%	82%	90%	87%	89%	83%	82%	96%
Gebruikt nu (wel eens) softdrugs	7%	7%	0%	8%	12%	5%	7%	10%	7%	6%	1%
Gebruikt nu (wel eens) harddrugs	3%	3%	0%	6%	7%	4%	4%	2%	3%	1%	1%

- zie volgende pagina

Dit is de reactie van de kiezers t.a.v. mogelijke maatregelen om de zware drugscriminaliteit te bestrijden.

Welke maatregelen denkt u kunnen gaan werken bij de bestrijding van de zware drugscriminaliteit?

Wat wel zal werken	Allen	Stemt nu									
		VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FvD	PVV	50PLUS
Veel meer geld naar politie	76%	79%	85%	70%	70%	81%	78%	64%	75%	81%	68%
Veel zwaardere straffen voor de handel in drugs	76%	82%	91%	43%	52%	73%	60%	73%	89%	83%	95%
Het vormen van een taskforce door justitie	71%	81%	86%	68%	58%	72%	54%	59%	66%	68%	58%
Aanzienlijk hogere beloningen voor tips die leiden tot de arrestatie van leiders van drugsbendes	70%	70%	87%	60%	57%	74%	56%	60%	71%	73%	63%
Het gebruik van harddrugs strafbaar te maken	54%	56%	76%	23%	31%	45%	47%	45%	61%	64%	75%
Het gebruik en handel in softdrugs volledig vrijgeven	44%	43%	25%	64%	70%	53%	49%	50%	31%	26%	31%
Het gebruik van softdrugs strafbaar te maken	27%	18%	43%	5%	5%	21%	14%	25%	40%	44%	62%
Het gebruik en handel in harddrugs volledig vrijgeven	19%	16%	5%	37%	34%	30%	26%	17%	17%	12%	15%

- zie volgende pagina

Twee ingrijpende maatregelen zijn voorgelegd in het kader van het bestrijden van zware criminaliteit. Voor een landelijke DNA-database is 42% (vorig jaar 37%), voor het plaatsen in heel Nederland van camera's met gezichtsherkenning software is 52%. Ook hier zien we weer grote verschillen naar politieke voorkeur.

Bent u ervoor dat er een landelijk bestand komt van het DNA van alle Nederlanders ten einde misdaad te bestrijden?

<i>verticaal gepercenteerd</i>	Allen	Stemt nu									
		VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FvD	PVV	50PLUS
Ja	42%	55%	50%	17%	22%	50%	24%	36%	50%	59%	69%
Nee	50%	38%	35%	72%	72%	46%	60%	52%	47%	38%	26%
Weet niet/geen antwoord	8%	6%	14%	11%	6%	4%	16%	12%	3%	4%	5%
Totaal	100%	100%	99%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	101%	100%

Bent u ervoor dat bij criminele daden waar een hoge straf voor geldt, via het plaatsen van camera's over heel Nederland met software voor gezichtsherkenning, de opsporing mag plaatsvinden, ondanks dat dit een aantasting van privacy van onschuldige burgers kan betekenen?

<i>verticaal gepercenteerd</i>	Allen	Stemt nu									
		VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FvD	PVV	50PLUS
Ja	52%	60%	66%	35%	23%	56%	27%	44%	62%	67%	82%
Nee	40%	33%	21%	57%	70%	38%	57%	42%	32%	28%	16%
Weet niet/geen antwoord	9%	7%	13%	8%	7%	6%	17%	15%	6%	5%	3%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

- zie volgende pagina

Ten slotte zijn er twee vragen gesteld over de plannen rond het vrouwenquotum. Men is in meerderheid voor het streven naar meer vrouwen in de bedrijfsleiding, maar slechts 28% is voor een verplichting, zoals die door de minister en SER is voorgesteld. 40% van de vrouwen zijn voor die verplichting. Jonge vrouwen duidelijk meer dan oudere vrouwen.

Sinds 2013 is er een streven om bij de 5000 grootste bedrijven in Nederland minstens 30% van de leiding uit vrouwen bestaan. Dat heeft nog niet geleid tot een duidelijke stijging van het aantal vrouwen aan de leiding. Vindt u dit een goed streven?

<i>verticaal gepercenteerd</i>	Allen	Stemt nu									
		VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FvD	PVV	50PLUS
Ja	52%	42%	56%	88%	84%	74%	69%	64%	26%	19%	34%
Nee	38%	51%	36%	12%	9%	20%	11%	22%	65%	68%	41%
Weet niet/geen antwoord	11%	7%	8%	1%	7%	6%	20%	14%	9%	12%	24%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Er wordt nu voorgesteld dat bij de 88 bedrijven met een beursnotering verplicht binnen 8 jaar 30% vrouwen in de leiding moet hebben. Bent u voor een dergelijke verplichting?

<i>verticaal gepercenteerd</i>	Allen	Stemt nu									
		VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FvD	PVV	50PLUS
Ja	28%	18%	23%	37%	57%	43%	43%	32%	14%	11%	21%
Nee	66%	80%	73%	54%	38%	50%	34%	55%	82%	81%	73%
Weet niet/geen antwoord	7%	2%	4%	9%	5%	7%	23%	13%	4%	8%	6%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

- zie volgende pagina

Er wordt nu voorgesteld dat bij de 88 bedrijven met een beursnotering verplicht binnen 8 jaar 30% vrouwen in de leiding moet hebben. Bent u voor een dergelijke verplichting?

verticaal gepercenteerd	Allen	Geslacht		Leeftijd					
		Man	Vrouw	18-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+
Ja	28%	17%	40%	25%	29%	30%	26%	26%	29%
Nee	66%	78%	52%	72%	66%	63%	67%	67%	63%
Weet niet/geen antwoord	7%	5%	8%	3%	6%	7%	6%	7%	8%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Er wordt nu voorgesteld dat bij de 88 bedrijven met een beursnotering verplicht binnen 8 jaar 30% vrouwen in de leiding moet hebben. Bent u voor een dergelijke verplichting?

verticaal gepercenteerd	Vrouw	Leeftijd					
		18-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+
Ja	40%	58%	53%	43%	35%	27%	33%
Nee	52%	33%	37%	47%	58%	67%	59%
Weet niet/geen antwoord	8%	9%	9%	10%	7%	7%	8%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%